

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000–2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.
(7. folytatás.)

RÉGI ÉS ÚJ BŰNÖK.

Írta: TÖLGYESSY MIHALY.

IV. A GYÖNGYFÜZÉR.

A gyöngyöt zsebre téve, megindult az erdész-
lak felé. Most vette csak észre, hogy
már alkonyatnak áll a nap. Buesusugarai
biborvörösre festették a sárguló lombokat.

Irma hazaért. Utközben már annyira összeszedte
magát, hogy legalább külsőleg
nyugodtnak látszott. Arca azon-
ban oly fehér volt, mint a
liliom.

Anyjának éles szeme legott
észrevette a változást és meg-
ijedt. Irma arcának még soha-
sem volt oly kísérteties, kifeje-
zése mint most.

— Az istenért, mi bajod
Irma? — kérde, rosszat sejtve.

Irma hallgatott. Ez a hall-
gatás azonban ékesszólóbb volt
minden beszédnél s a szerető
anya egyszerre összeszorulni
érzé szívét. Megragadta leánya
kezeit, arcába nézett és rémül-
ten szólt:

— Az istenért, Irma, —
beszélj, mi történt?

Irmából most kitört a fáj-
dalom s anyjának keblére dobva
magát, zokogva mondá:

- El vagyok hagyatva, anyám!
- Hogy-hogy?
- László ép az imént tudomra adta, hogy
szakított velem. Talán holnap már el is utazik.
- Lehetetlen! — kiáltá Vilma kezeit össze-
esapva.

Leányának görcsös zoko-
gása azonban kizárt minden
kételyt. Ez a bizonyosság épen
a fenforgó körülmények között
lesujtólag hatott rá.

Eddig az öreg gróf ur
gögös előítélete volt a legnagyobb
akadály Irma és a fiatal gróf
között, kiknél egymás iránt
gyöngéd szerelmi viszony kelet-
kezett, melyet előmozdított ama
körülmény, hogy Klára gróf-
kisasszony is szívesen barát-
kozott Irmával, ki ép oly szép
volt, mint művelt és szeretetre-
méltó.

László biztatta is Irmát,
ki iránt rajongó szerelemmel
viseltetett. Ketten úgy tekintet-
ték egymást, mint jegyesek s
bizton hitték, hogy idővel talán
mégis sikerül az öreg gróf

Dr. HARASZI BERNOLÁK JÓZSEF
es. és kir. vezértörzsorvos.

büszke előítéletét leküzdeni. A legrosszabb esetben bevárják halálát.

És most László megszegte volna szavát? Az erdészné ezt alig bírta elhinni s úgy a mint volt, felsietett a kastélyba a fiatal grófhhoz, megtudni a valót. Ő maga is még igen szemrevaló asszony volt s bár a női hűségéhez kétely nem férhetett, azért a rossz nyelvek mégis sokféleképp magyarázták a fiatal grófnak gyakori látogatásait. Irma ezalatt meg átment a majorosnéhoz, hogy ott is kisirja magát.

Bálint az erdészlak körül ólalkodott és mindent meglátott.

— Ugyan hová szalad az erdészné? — gondoló magában. — Lászlóhoz? Oda ugyan hiába megy!

Szeme most egyszerre felesilámlott. Aztán meg-
rázta öklét a levegőben és felkiáltott:

— Várjatok csak! Abból is fegyvert kovácsolok ellenetek! Hej, csinállok én olyan háboruságot közöttük, hogy koldulnak holtuk napjáig.

Az öreg erdész még nem érkezett haza, jelenleg éppen senki sem volt a házban. Bálint beosont. A fehérnemű-szekrényt kereste legelső tekintetével. A kulcs éppen benne volt. Gyorsan felnyitotta és a gyöngyfűzért a fehérnemű közé dugta a legszűlső zugba. A szekrény ajtaját ismét bezárta. Most már nyugodtan távozhatott. Ha valaki meg is látja, nem baj! Ő gyakran szokott ki- és bejárni az erdészlakban, ő rá nem gyanakodhatik senki.

Alattomos tettének elkövetése után a fekete keresztnek vette utját, úgy számítván, hogy azon az uton fogja találni a hazatérő erdészt.

Ugy is volt. Kalázdy gondolatokba mélyedve baktatott hazafelé térdigérő csizmájában; egyik válláról kétesövű fegyvere, a másíkról pedig horgolt huzattal borított vadásztarisznyája csüngött, melyből egy elejtett nyul véres feje lógott ki.

Egymáshoz érve köszöntötték egymást.

— Mi ujság? — kérde Kalázdy.

— Hm! Ha ön azt tudná urambátyám! — mondá Bálint sajtyszerű tekintettel.

— Talán már meg van a gyilkos? — kérde Kalázdy élénken.

— Még nincs meg, legalább még nincs tudomásom róla. Egyebet mondhatnék én!

— Ugyan mit, Bálint?

Az intéző szánakozó pillantást vetett rá, aztán vállat vont.

— Jobb lesz erről nem beszélni.

Kalázdy megütközve nézett rá.

— Hallod-e Bálint, — mondá, — ma igen különös vagy! Micsoda tökéletlen szavakat ejtesz te ki én előttem? Mi akar ez lenni?

— Jobb is lesz egészen elhallgatni, bátyám. Ne szólj nyelvem, nem fáj fejem.

— De most beszélj! — kiáltá Kalázdy indulatosan. — Engem öreg ember létemre csak nem fogsz kifigurázni?

— Világért sem, kedves urambátyám! — válaszolt Bálint igen komolyan. — Nincs nálamnál nagyobb tisztelője az egész környéken...

— Akkor hát beszélj!

— Nem tehetem, urambátyám! Saját személyére való tekintetből nem tehetem. Bánom, hogy ennyit is mondtam.

A harag pirja ömlött el Kalázdy arcán s meg-
ragadva Bálint karját, érdes hangon kiáltá:

— Tudni akarom, mi az, a mit az én személyemre való tekintetből el akarsz hallgatni! Beszélj, mert különben nem tudom, mit csinállok veled. Tán bevádolt engem valaki?

— Nem magáról van szó, bátyám!

— Hát kiről?

— Az égre kérem, urambátyám, engedje meg, hogy hallgathassak! — válaszolt Bálint sajnálkozást
szinelve, tulajdonképeni ezélja azonban éppen az volt, hogy minél nagyobb indulatba hozza az öreget.

Az erdész fölemelte összeszorított öklét.

— Beszélj, mert különben megeszlek!

— Jól van! — válaszolt Bálint. — Ha minden áron kívánja, elmondom. De aztán ne engem okozzon. Láthatja rólam, mennyire fáj, hogy nyugalma öreg napjaira meg lesz háboritva...

— Dologra, dologra! — vágott közbe Kalázdy türelmetlenül.

— Az az ujság, kedves urambátyám, hogy az ön neje feljáromat a fiatal grófhhoz a kastélyba.

— Micsoda? Az én feleségem?...

— Igen, csak az imént ment fel, sőt tegnap is ott volt.

— Igen ott volt, — válaszolt az erdész, — de nem a fiatal grófnál, hanem a kulcsárnénál.

— Ha-ha! — kaczagott fel gunyosan Bálint. — A kulcsárnénál! Persze nem is fogja nyiltan bevallani, hogy kihez jár. Hej, öregem, magát elől-hátul csalják.

Az erdészben felforrt a méreg, szemei villámokat szórtak.

— Hogy mersz állítani ilyet? — kiáltá böszülten.

— Nem tudod-e, hogy összemorzsollak?

— Inkább azt morzsolja össze, a ki magát csalja! Én magának jó barátja vagyok, az voltam teljes életemben s nagyon fáj, hogy öreg napjaira ily szégyent hoznak ősz fejére.

Kalázdy szinte magánkívül lekapta válláról a puskát s rekedt hangon üvölté:

— Keresztül lölek gazember, ha állításodat be nem bizonyítod!

Bálint fölényvel mosolygott. Most bátran hazudhatik akármit. Vilma a grófnál van s ha az öreg csakugyan ott kapja, akkor aztán hiábavaló lesz minden mentegődzése.

— Fültanuja voltam annak, a mint az imént titkon beszéltek, — mondá. — Abból mindent meg-
értettem. Menjen fel a kastélyba s tulajdon szemével meg fog győződni.

Az erdész vadul nekiindult.

— Álljon meg egy szóra, bátyám.

— Nem, nem, csak menjünk.

— De így csak nem fog felmenni a kastélyba? Félek, hogy még valami bolondságot csinál. Meg aztán így fegyveresen be sem eresztik. Előbb tegye le ezt a puskát a tarisznyájával együtt és úgy menjen fel. Ott fogja kapni az asszonyt bizonyosan. Botrányt ne csináljon, mert ez által legfeljebb nevetségessé teszi magát, a nevetségesség pedig öl. Hanem hozza haza azt a csapodár asszonyt és bánjon el vele érdeme szerint.

Bálint sejté, hogy László gróf csakis az erdészné tudtával és beegyeztével közelíthetett Irmához, legelőször is tehát ő rajta akarta kitölteni boszuját.

Kalázdy indulata lecsillapodott s most oly fagyosnak érezte magát, mint a jégesap. Föltette magában, hogy az iránt a hűtlen asszony iránt könyörtelen lesz.

— Menjünk! — mondá tompán.

Mind a ketten elindultak a kastély felé. Felindulásában nem is vette észre az öreg erdész, hogy ő már jóval megelőzte Bálintot, ki szándékosan hátramaradt.

(Folytatása következik.)

Szív — szívért.

(Románcz.)

*Kivillék a leányt, ki a temetőbe,
Ott letették szépen a fekete földbe;
Sötét fejfát tűztek csöndes sírhalmára,
De egy könyvet, bánatkönyvet
Ki sem ejtett rája.*

*A ki ejtett volna, az messze van innét,
Most szolgálja szegény a harmadik évét;
Szabadságolását alig-alig várja,
Hogy azt a szép szőke leányt
Kebelére zárja.*

*Öreg özvegyasszony bús levelet írat,
Benne a fiának szomorú egy hirt ad:
„Szegény Árva Terkát tegnap eltemették,
Nyugtassa meg a jó Isten
Azt az áldott lelkét!”*

*El is megy a levél Kassa városába,
Boldogtalan ifjú nehéz bánatára;
Olvassa, olvassa... megeder a könyve,
Az a levél, sötét levél
Szívét összetörte...*

*... Gyászos indulót húz a katonazene,
Öngyilkos közvilézt visznek a sírkertbe;
Sötét fejfát tűznek csöndes sírhalmára,
De egy könyvet, bánatkönyvet
Ki sem hullat rája.*

Szendrói Holozsnyay Cyrill.

CZIGÁNYVÉR.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

Irta: Gaudy Alice bárónő.

Hérjem Bécsben van.

— Mindegy, én nem engedem. — Szép dolog lenne, ha te, a méltóságos Marossy grófnő, férje távollétében és engedélye nélkül egyszerre megjelenél a czirkuszban, örületes, vakmerő mutatványokkal mulattatva a közönséget.

— Ki árulná el neki, ha ti hallgattok? Engem egy lélek sem ismer Budapesten. Pepi sem lépett föl itt még soha. Mit tudhat a közönség arról én vagyok-e a Pepi vagy nem?

— Beszélj csak kis boszorkány! Hiszen beszélni mindig tudtál. De én még sem egyezem bele.

— Killőnyi bácsi, esdve kérlek: engedd meg! Ha tudnád, mennyire hiányzott nekem a czirkusz, az utóbbi hosszú két évben! Már-már alig birtam ki. S tudom, hogy előbb-utóbb megöl a vágy. Nem tudom megszokni azt a csendes életet. Nem bírom. Engedd, hogy csak most az egyszer kimehessek a lovardába Omár hátán. Csak egyetlen egyszer, hidd el, nem tudja meg senki.

— Nem, Iluskám, hízalgó ezicza! Nem, annak nem szabad történni!

— Lásd, a zene örültté tesz. Éjjel-nappal harsog a fülembé, hívogat, csalogat. Almomban örületesen nyargalok és ha fölébredek, szívem olyan nehéz, úgy gyötör, úgy epeszt a vágy. És most, mikor alkalmam lenne, hogy még egyszer élvezhessem azt az édes bűvös mánort, csak egyetlen egyszer, te megtagadod tőlem e boldogságot!

— Kénytelen vagyok vele, Ilka!

— De én akarok lovagolni!

Ilona fölugrott. Finom orrezimpái rezegtek, ajkai vonaglottak.

— Lovagolni akarok! — kiáltott újból szikrázó szemmel.

— De hát kosztümöd sincs.

— Majd fölveszem a Pepiét. Ő szívesen ide kölesönzi. En is elég gyakran kölesönöztem neki az enyémet.

— Ilona, én nem vállalom el a felelősséget!

— Ugyan, Killőnyi bácsi, ne beszélj már annyit. Már az ötödik számmal vannak. Jer ide, Killőnyi néni segíts öltözésnél!

— De Iluskám, — kérlek szólj közbe az igazgatóné, — próba nélkül csak nem léphetsz föl.

— Kell is nekem próba! Tízszor jobban tudom, mint a Pepi, én nem felejtettem el semmit. Csak gyere már!

Ilona már nem birt magával. Nem gondolt férjére, ígéreteire; nem törődött sem a multtal, sem a jövővel. Csak arra az egyre gondolt: egyetlen forró, epesztő kívánságának teljesülésére. Az igazgatóné fejcsóválva követte őt az öltözőbe.

— Ha csakugyan minden áron akarod, Ilona, mi nem tehetünk róla. Tizenkilencz éves vagy s elég okos hogy megadért megfelelj.

Ilona oda se hallgatott. Szokott ügyességével épen olyan gyorsan, mint egykor, le- és fölöltözött. A trikót pompásan illett rá, mintha csak az ő mértéke szerint készült volna. De a czipő bő volt az ő piczi, keskeny lábára, hanem szerencsére szalagok voltak rajta s így keresztbe lehetett megkötni. Bár csak láthatná magát! — De feléje se ment a tükörnek. Mikor kilépett még az igazgató ajkairól is a bámulat és csodálat egy hangja lebbent

el, bájos alakja a fiatalság teljes virágzásának kecsével, barnás orczáin mély, lelki felindulásának pirja égett, éjsötét szeméből diadalmas öröm sugárzott.

Vállairól széles, rózsaszín szalagok lengtek. Hasonló szalaggal volt diszitve a tamburin is. Dus göndör fekete hajában rózsakoszoru piroslott. Az igazgató bő, fehér beduinpalástot vetett vállaira. Elővezették Omárt. Ilona nevéen szállította karsu nyakát czirógatta. Ugy látszik, a paripa megismerte, hangja hallatára fülét hegyezte és halkkal nyert. Fölvetette magát a hátára.

Csengettek, a korlát megnyílt. Ilona a czirkuszban termett, mintha aczél szárnyain lebegne.

Vakító fény, kábitó taps. Itt az a pillanat, melyről álmódott éjjel, nappal, két hosszú éven át; egy lovászmesternek odadobta a fehér palástot. — Olyan lelkese-dés ragadta meg, a melyet még nem érzett soha. Teljes öntudattal élvezte a soká nélkülözött pillanatot.

Mint sivatag pusztát járó vándor, ha hosszú útjában forráshoz ér, úgy ivott Ilona is mohón, szomjuzva a csodálás és öröm pezsgő, kábitó tengeréből. Mámor volt az, kéjes, lázító mámor... Ugy röpi, mint a vihar szárnyain.

A közönséget elragadtatta, megbódította szépsége, gráciája, mozdulatainak előkelő biztossága; tapsolt, ujjongott, tombolt... Csak a czipő ne lenne olyan tág!

Ez esökkenti a biztosságot... de hiszen levetheti. Vágtatásközben, állva oldotta föl az egyiknek szalagját, a czipőt meg odadobta egy bohócnak. Ez komikus mozdulattal elkapta és szívére szoritotta. Most a másikat, de szalagja összecsomózódott, nem tudta föloldozni, a lábán kellett maradnia.

Omár izzadni kezdett. Fényes háta egyre simább és sikosabb lett. Valamelyik ostoba lovász bizonyára vízzel vagy borral megittatta föllépése előtt. Ilyesmi nem fordult elő akkor — — —

Még egyszer megkerüli a czirkuszt, leggyorsabb tempóban, aztán elég lesz.

A közönség eszeveszetten tapsol Ilona köszönt kecsesen meghajtva fejét és amint föltekint, ott fenn az emberek ezrei közt két sötét lángoló szemet lát, rá vannak szegezve, mintha át akarnák furni lázasan földobbanó szívet... Nem villant meg valami a fölemelt kézben?... Marossy Gyula!... Ilona elszédült. Le akar ugrani. Lába előreusszik, hátrabukik.

Tompa zuhanás, a zene harsogása elnyomja a rémes hangot.

Nyaka épen a korlát éles szélét érte s a szó szoros értelmében nyakát szegte, mozdulatlanul fekszik a porondon.

Egész csoportja a szolgaszemélyzetnek környezi.

A főlovászmester ráteríti a fehér palástot. Föl-emelik és kiviszik, egy pillanat műve volt az egész. „Pepi! Pepi!” — tombol a közönség.

Az igazgató előrelép:

— Pepi kisasszony bocsánatot kér, nem jelenhetik meg, mert hirtelen rosszul lett!

A páholylépesőn rohan lefelé egy magas deli alak s keresztül siet a manézse mély homokján. A csarnokban megáll.

— Gróf Marossy! — hangzik minden ajkról. Tiszteletteljesen nyitnak neki utat. Ilona ott fekszik mozdulatlanul, mereven egy szőnyegen. Orvos térdel mellette s kezét fogja.

— Vége van!
— mondja tompa hangon.

Gyula ráborul s szivszaggató fájdalom hangján kiáltja:

— Ilona! Ilona!
— Hogy tudtál olyat tenni?!

Az igazgató is könyvet töröl le pilláiról. — Hangja rekedt:

— Ne kárhóztassa, méltóságos ur! Ez nem maradhatott el, előbb, vagy utóbb be kellett volna következnie. Ő nem tehetett róla, nem, nem! Mindhiába, — a ezigányvér nem tagadta meg magát!

HELGOLAND.

Irta: Csáky Angéla.

Még igen zsengekoromban, mikor oly sok megható mesét hallottam az elsülyedt hajókról, tengerbe vesztett hajósokról, a kiket a hablény bűbajos dala esalt a tenger örvényébe, már akkor erős vágy

A sas.

kelt keblemben, hogy megláthassam a tengert.

Elérhetetlennek látszott vágyam sokáig nem ment teljese-désbe, végre azonban, habár hosszú évek eltelté után is, megértem, hogy hő vágyam teljesült; de már ekkor nem a mesék köték le lelkemet, hanem azokat a mystikus helyeket kívántam látni, a melyeken e mesék lejátszódtak, vagyis ekkor már a tenger maga köté le teljes figyelmemet, a tenger, mely a terem-tés egyik legfenségesebb, legmegragadóbb alkotása!

Oly szigetről csodálhattam meg a végtelenségig terjedőnek látszó tengert, a mely sziget maga is a természet egyik legsaját-ságosabb remeke!

E sziget: Helgoland.

Teljesen elhagyatottan emelkedik ki e kis földrész a tenger mélyéből, és ha a rajta levő épületek el nem árulnák, hogy e

sziget már be is van népesítve, az utazó azt hihetné, hogy ez egy, még eddig fel nem fedezett, lakatlan sziget a megmérhetlen vitzükör fölött.

Az egész sziget téglavörös, hosszukás alakú, 68 méter magas agyagsziklából áll, melynek tetejét és oldalát oly egyenesre metszette az anyatermészet, mintha csak egy köcsiszoló csiszolta volna azt le.

Mily különös benyomást tesz e vadregényes szikla a szemlélő lelkére, leírni nem lehet, s csak az érezheti, a ki azt szemléli; ez a szikla, mely fölött tombol a vihar, zúg a szélvész, bömbölve sivit keresztül rajta az északnyugati szél, oly mély, oly mara-
dandó benyomást tesz az emberi kebelre, mely soha, soha el nem enyészik onnét!

A szikla délkeleti oldalának aljában kis, homokos szárazföld terül el, ezen épült a tengeri fürdő; a sziget e része: „Unterland“ néven ismeretes.

A tereket egyenes, keskeny utcák metszik keresztül, s bármely házba lép is be a szigetet felkereső utas, mindenütt találkozik a helgolandi népnek tisztaságszeretetével és egyszerűségével.

Az Unterlandon emelkedik fel a melegfürdő-épület, a gyógyterem (Curbau), a színház, a lawn-tennis tér; itt találjuk a bazárokat, kereskedéseket, itt épültek a szállodák, nyaralók, vendéglők és egyéb középületek.

Az Unterlandon találjuk azon főteret is, melyen Hoffmann von Fallersleben nagyhirű német költőnek szobra áll, örök emlékeül, hogy a hírneves költő itt írta: „Deutschland, Deutschland über alles“ kezdetű örökbecsű költeményét; ugyancsak az Unterlandról indul ki az összekötő-híd is, mely a partról mélyen benyulik a tengerbe; szóval az Unterland képezi a sziget góczpontját, a hol megtaláljuk a pezsgő életet.

Az Unterlanddal szemben, fűvel és bokrokkal megerősített homokzátony emelkedik ki a tengerből.

E helyen lévén a tenger hulláma legerősebb, itt veszik a Helgolandot felkeresők a tengeri fürdőket.

E helyről festői kép tárul fel szemünk előtt, mely különösen meglepő az est homályában, a midőn Helgolandnak csak a körvonalaí vehetők ki. Mily büszkén, mily merészen emelkedik ki előttünk a sziklatömb, felnyulva a fellegek felé s a halvány hold sápadt fényénél úgy tűnik elő, mintha a rossz szellemek által elátkozott régi vár volna az; a festői szép képet különösen regényessé teszik a part mellett kiemelkedő szirtek, melyeket itt-ott óriási sziklahasadékok, majd ismét rohanó örvények tesznek változatossá.

Az Unterlandtól a szikla fensikjára vagy siklón jut fel az utas, vagy 193 fokú lépcsőn halad fel; a terhek felhuzására alagutat építettek az Oberlandban, vagyis a sziklára, melynek „Oberland“ a neve s a mely az egyedüli hely Helgolandban, a hol a növényzet tenyész; itt-ott ki-ki bujik a sziklából egy-egy elszáradt fakóró, de árnyékot adó lombos fa nincs sehol; no de ki is keresne ezen éghajlat alatt árnyékos, lombos fákat?!

Ezen a kis, elragadóan szép földdarabon lakik a nép; e háromszög alakú kis területen, távol a világ zajától születik a helgoland, itt nő fel, innét megy a tengerre, hogy ábrándképeit megvalósítsa; vagy ha a tenger moraja nem vonzza, pásztorrá

lesz s kicsiny bár, de annál forróbban szeretett szülőföldén legetteti kecskéit, szomorú dalokban adva kifejezést költői lelkületének. Aztán itt hal meg, a nélkül, hogy a világ csak valamit is tudna az ő létezéséről s a nélkül, hogy ő világeseményeket, az emberek fondorlatait, bűneit, visszaéléseit megismerné!

Az Oberlandon is épültek szállodák azon czélekből, hogy az utas ott gyönyörködjék, a nap felkeltének elragadó képében; csak hogy igen kevés utas élvezheti e gyönyört, mert a sűrű köd és a szürke fellegek rendszeren eltakarják a nap sugarait.

Ugyancsak az Oberlandon emelkedik a világítótorony is, ugy az evangélikus templom és a helgolandiak és hazátlanok temetője. Ez utóbbi helyen azok nyugosznak, a kikről azt sem tudják, honnét jöttek, hová valók, mily nemzetiségűek, s mi volt nevük. Oh, mily szomorú, mily lehangoló, s mily mélyen megható az emberiség e legárvábbjainak sirhantja; elhagyatott az, nem ápolja senki, s csak egy vadrózsabokor zöldel felette, ezt is az anyatermészet ültette!

A sziget legkiállóbb szikla-csucsáról nyílik a legszebb kilátás a tengerbe. Alattunk szédítő mélység s a természetalkotta csúkos sziklaszirtek között mély üregek tátognak. Előttünk a kékeszínű tenger tükörsima felülete, melyen itt-ott sötétzöld vizsávoly huzódik végig. Csendes hullám ringatózik, majd elenyészik az is csak azért, hogy a jövő perczben annál nagyobb erővel törjön elő a hullámverés, s hatalmas robajjal zúg a szikla felé, a melyen aztán megtörik, majd beáll az alkony, a bájos kép elmosódik, néma csend van körülöttünk, csak a sirály bús hangja hallatszik; de zsákmányra találva, ezis nyugalomra tér!

Egy-két csónak közeledik a parthoz, vidám társaság ül bennük, kik valami régi német hajósdalt énekelnek; majd ezek is eltűnnek és siri csend áll be.

A hold halvány tányérra feltűnik a láthatáron, s emelkedve, mindig magasabbra emelkedve, hatol fel az ég azur-boltozatán; egyenként bujnak elő a csillagok, csillámló játékot űzve a szürke fellegekkel, majd eltűnnek azok között, majd ismét előbukkanva felhőköpenyeik alól. Hűvös, de kellemes szellő leng s a hold

tányérát látványos gyönyörrel tükrözi vissza a hullámzó tenger.

E magasztos, ünnepélyes esendben oly sajátságos, mélabús hangulat kél az emberi kebelben, aggodás, félelem fogja el azokért, a kik oly roppant távol vannak tőle, felébred e szó: „otthon“ és ... a keblet elfogja a honvágy.

Honvágy? Miért? Hiszen rövid idő alatt ismét meglátja az otthonhagyott szeretteit; ez vigasztalja az utast; de mi vigasztalhatja a tengeri hajóst, a ki úgy válik el szeretteitől, hogy talán csak évek múlva láthatja azokat viszont, vagy talán soha, soha!

☞ Az elsőszülött. ☜

Huszonnégy óra egy orvos életéből.

Vig regény.

Irta: *Hevessi Jenő*

I.

Az ajtó nagy robajjal feltárult. Dr. Kotyvasztó Balambér, az új városi orvos rohant be, szinte magánkivül a szobába.

Látszott rajta, hogy valami rendkívüli dolog érte. Izgatottan dobta le fejéről gyűrődött kalapját és zsebkezdőjével végig simította homlokát, melyről csak úgy csurgott az izzadság.

— No hála istennek, mormogá kezeit dörzsölve, csakhogy itthon vagyok... Minden jól indul. Várakozáson felül sikerül minden tervem. Koloszális siker! Megpukkadnak összes ellenségeim, ha megtudják, milyen jól fogadott engem most a főispán.

Kotyvasztó elragadtatásában csaknem kezet szoritott önmagával, mikor e szavakat kiejtette.

Gyorsan odament a nagy állótükörhöz s pár pillanatig gyönyörködve szemlélte a saját, kissé elhízott termetét.

Majd örömmel folytatta:

— Igen barátságosan fogadott. Azt mondta, hogy csak igyekezzem hivatásomnak eleget tenni, mert nemsokára véglegesíteni fognak most elnyert új állásomban. Még a vállamat is megveregette!... Gondoltad volna ezt Kotyvasztó barátom valaha, hogy téged egy főispán annyira kitüntet barátságával?

Izgatottan méregette végig a tágas fogadótermet. Majd zsebébe mélyesztett kezekkel, ismét a tükör elé állott.

— No látod, azért mégis olyan nehezen határozta el magad arra, hogy ott hagyjad azt a nyomorult sárfésket, azt a... brr! ki sem tudom mondani. Pedig a feleségem váltig hajtogatta, hogy ő meghal bujában, ha ott kell maradnia, de én lusta voltam egy lépést is tenni saját érdekében. Igazán szégyenlem magamat, ha nehézkes voltomra gondolok. Istenem, milyen különbség van a két hely között! Ott csupa értelmetlen parasztok, sületlen emberek laknak, míg itt a legutolsó eselédnek is több esze van, mint a téglási főszolgabírónak. Hát érdemes volt nekem huszonöt keserves esztendőtt abban a nyomorult helységben tölteni és jámbor arczszal túrni, hogy lenézzenek az éretlen ficzkók, mint egy közönséges méregkeverőt?

Kotyvasztó büszkén kidüllesztette mellét a tükör előtt, mikor tovább folytatta morfondírozását:

— Engem, a ki egy olyan csodaszert találtam fel, a mely örökre megállapítja jó hirnevemet! No de remélem, itt minden jóra fordul. Jólét köszönt be a házamba és vele együtt a béke is, a melyet eddig nélkülözni voltam kénytelen.

II.

Az ajtó csendesen kinyílt. Egy vidáman mosolygó leány dugta be a nyíláson göndörszőke fürtű fejét, melyben egy hatalmas piros rózsza diszelgett.

A mint meglátta gondolatokba mélyedt atyját a tükör előtt, örömmel futott feléje.

— Jónapot apuskám! — kiáltott csengő hangon. — Hol jártál olyan sokáig? A mama már egészen türelmetlenül várta a visszatérteket.

Kotyvasztó annyira el volt foglalva a saját

gondolataival, hogy összerezett, mikor az ismerős hangot meghallotta.

— Ejh! A te anyádnak sincs egyéb dolga, mint folyton türelmetlenkedni! — tette hozzá meglehetősen bosszusan.

A fiatal leány kérére fogta a dolgot.

— De édes papuskám, ne légy mindjárt olyan haragos. Hiszen a mama azért volt türelmetlen, mert nem jöttél haza ebédre.

— Hát aztán? Nélkülem talán már ebédelni sem tudtok?

— De igen, — veté ellen Irma, — hanem...

— Mit hanem?... Semmi hanem! Vannak olyan pillanatok az emberi életben, mikor nem ér rá ebédelni. Érted?

— Értem, édes apám.

— No hát azért. Nem vagyunk most Tég-láson!

— Azt nagyon jól tudom. Hanem...

Az új városi orvos szigorúan összevonta a szemöldökeit.

— Csitt! Mondtam, hogy semmi hanem! Nem tűnök többé ellenvetést. Eleget sajnálom, hogy eddig nem érvényesítettem kellően az apai jogomat!

Irma bámulatában még a száját is nyitva felelte. Gyermekkorától kezdve hozzá volt ahhoz szokva, hogy apja dédelgesse. Ep azért nem is tudta magának megmagyarázni a nagy változást, melynek most akaratán kívül a tanuja lett. Szinte siró hangon mondta:

— De édes apuskám, hiszen én nem teszek ellenvetést, csupán azt akartam kérdezni, hogy hol voltál az ebéd ideje alatt?

Kotyvasztó dühösen felelte:

— Hát hol lettem volna? A dolgom után jártam. Ott voltam a főispánnál. Punktum!

A leány csodálkozó arczkifejezéssel tekintett szigorú atyjára.

— A főispánnál voltál? — kérdezte ismételten.

— Ott hát! Aztán mit bámulsz azon! Csak nem mehetek egy rongyos szolgabíróhoz!

A leány egyik bámulatból a másikba esett.

— Ugy tudom, ezelőtt az is jó volt, — jegyezte meg kissé gunyosan.

Kotyvasztó megvetően bigyesztette fel az ajkát.

— Ezelőtt... ezelőtt! — ismételte néhányszor. Hát persze, hogy ezelőtt jó volt. Hanem most minden másképp fog történni. Most nem lesz jó. Értetted?

— Megbocsáss, papuskám, de én semmit sem értek.

— Hát persze, hogy nem érted! De miért nem érted? Azért mert olyan ostoba vagy, mint én voltam ezelőtt.

A fiatal leány neheztelve tekintett atyjára.

— De papa...

— Mit, talán nincs igazam, ha azt mondom, hogy ostoba voltam?

— Nincs igazad, papuskám. Te nagyon okos ember vagy, — felelt a leány, megölelve atyját.

Kotyvasztó hevesen bontakozott ki az ölelő karokból.

— Nem tűnök ellenvetést! Ha én egyszer azt mondom, hogy ostoba vagyok, akkor ostoba vagyok!

— De édes papuskám...

— Csitt! Vannak olyan pillanatok az emberi életben, mikor mindenki tudtára ébred emberi voltának. Ez a pillanat, szerencsére, nálam is bekövetkezett. Tisztán látom az érdekhajhászó, emberi söpredék undok működését, a mely elnyomja a gyengébbeket...

III.

Nem folytathatta tovább. Egy kikelt arezu szobaleány rohant be a szobába. Mikor meglátta Kotyvasztót, izgatott hangon szólt hozzá:

— Nagyságos ur, nagyságos ur, jöjjön hamar!

Kotyvasztó ijedten kérdezte:

— No mi baj? Talán a ház ég?

A szobaleány hirtelen sirva fakadt.

— Ha csak az volna, — rebegte. — Hanem a nagysága... a szegény nagysága egészen oda van!

Az orvos türelmetlenül ragadta meg a kezét.

— Beszéljen érthetőbben. Nagysága minden házban van ezer. A mai világban mindenki nagysága, a ki nem tanult főzni és kalapot visel.

— De az én nagyságám igazi nagysága. Még klavérozni is tud!

Kotyvasztó nevetett.

— Az én szobalányom is tud zongorázni, még sem nagysága.

— De az én nagyságám énekel is, mikor klavéroz.

Az nem kunszt. Énekelni még az operában is tudnak.

— A szobaleány nem hagyta magát. Ujból védelmébe vette asszonyát.

— De nem úgy, mint az én asszonyom. Mikor az elkezd énekelni, hogy:

Sujt az átok, mert szerettelek

Érted élek, érted szenvedek!

tudom, még a szíve is meghasadna bánatában, ha hallaná.

Irma, a ki eddig csendesen hallgatta a párbeszédet, mosolyogva kérdezte:

— A nagyságának is olyan szép hangja van, mint magának?

Erre a kérdésre már a szobaleány is büszkén kidüllesztette a mellét.

— Bizony, még sokkal jobb. A nagyságának finom iskolás hangja van, — felelte.

— No akkor bizonyosan a saját hangjától lett rosszul, — jegyezte meg az orvos.

— De még milyen rosszul. A földön hempereg és kezeivel a virágos teppiket kaparja.

— Talán a kólika rázza a maga nagyságát?

— Azt én nem tudom.

— Hát akkor mit tud, ha még azt sem tudja, hogy mi a baja?

A szobaleány az erélyes hangtól megijedve, sirásra fakadt.

— Csak annyit tudok, kéremszépen, hogy folyton a fejéhez kapkod és azt kezdi kiabálni...

— Legszébb név a Goldstein Számi!... Nemde?

— Dehogy!

— Hát mit kiabál?

— Azt, hogy hívjanak orvost, mert a krémje megöli... Jaj istenem, talán azóta már meg is ölte az a gyalázatos krém!

Irma nevetni kezdett a megijedt szobaleány keservén.

— Talán migrain? — mondá.

— Nem tudom én kérem, hogy miféle nyavalya bántja, de hogy szörnyen szenved, annyi szent igaz.

Azzal folytatta a sirást. Kotyvasztó vigasztalni kezdte:

— No ne sirjon olyan keservesen. Mindjárt elmegyek hozzá.

— De csak ne sokáig késsen, mert nagyon kinlódik a nagysága.

— Mindjárt megyek. Várjon egy kissé.

A bőbeszédű szobaciezus azonban türelmetlen volt. A milyen gyorsan jött, olyan gyorsan tűnt el a szobából. Mikor az orvos feltette a kalapját, hogy eltávozzék vele, már nem volt látható.

Kotyvasztó az ajtóhoz sietett és utána kiáltott:

— Hé, megálljon! Hogy hívják a nagyságát? Kati! Jutka! Vagy hogy az ördögbe hívják? Megálljon!

A fürge szobaleány azonban már eltűnt a láthatárról. Az orvos bosszusan jegyezte meg:

— Elment az ostoba. No most épen annyit tudok, mint az előbb. Most akár végigjárjam a házakat azért a bizonyos nagyságáért, a kinek kedve kerekedett egy kissé a földön heverni és kezeivel a virágos szőnyeget kaparni. Oh ostoba világ!

(Folytatása következik.)

—*— Émléksorok. —*—

Lágyan ringó bölcső volt a szívem
S benn szerelmem szunyadó kis gyermek:
Dajkája az örök szép természet,
Neki csábos, altató dalt zengett.

Te voltál, ki felébresztéd ötet,
Dajka dalnál édesebb szavaddal;
Ébren van már, nem álmodik többé,
Fajzánkodó fürge angyalokkal!

Ha az álmodt elszakítod tőle,
Vedd gondodba, féltőn vigyázz rája;
Bántó panasz, hogy ne keljen ajkán
S ébredését soha meg ne bánja!

Erdélyi Sándor.

GONDOLATOK.

Ha valami jót akarunk kívánni, kívánjunk lelki nyugalmat,
— ez mindent magában foglal.

*

A szerelemben is vannak eretnekek!

*

Az emberi nemnek csak egy ellensége van: a szenvedély!

*

A hirtelen öröm csak olyan káros, mint a hirtelen fájdalom, — egyaránt ölnék!

*

Az emlékezet még akkor is, ha multunkban csak fájdalmakat mutat, — megédesíti a jelent.

*

A szerelem és szeretet ikertestvérek, — a gyengébb rendszeren a szeretet és mégis ennek hosszabb az élete.

D.

— † † † A VISSZHANG. † † † —

II. VILMOS NÉMET CSASZÁR ÉS ABDUL HAMID SZULTÁN.

Levélhulláskor.

*Szép, csendes ősz, te vagy világom,
Én jöttödöt úgy szeretem;
Ha búcsút int a lomb az ágon,
S a fecsképar az ereszen.*

*Bús hervadás ül fán, virágon,
Szép tarka lombja hull, pereg;
Erdőn, mezőn csend, némaság van,
Dalos madár sem szól, cseveg.*

*És mennyi hang e némaságban!
Titkos, lemondó, méla nesz,
Minden haló kicsiny fűszálban,
Haraszt s avarban megvan ez.*

*A hulló lomb mind azt regéli:
Tartós öröm itt nincs sehol,
Üdv, boldogulás, mindez égi,
Csalódás az, mely itt honol;*

*Ábránd, remény, csalóka álmok,
Fájó, kegyellen ébredés,
Mert végzetünk a sorscsapások,
Kevés öröm, sok szenvedés! — —*

*De van gyönyör a hervadásban,
A mért szerettek ősz, s ez az:
Halál után feltámadás van,
Jön mámorító üdv, tavasz!*

Kubinji István.

MEGNYUGVÁS.

Irta: H. Havasi Albin.

Tegnap temettünk édes Irénke! Nem volt a temetésnél semmi fény, semmi pompa, de utolsó utadon szüleid és testvéreid szakadó bánata kísért. Hisz úgy szerettünk téged. Anyácska nagyon zokogott, legkedvesebb leánya voltál s a fekete fátyolt tépdeste homlokán. A férfitermészet erősebb. Apa megtörten ült a kocsiban, sóhajtozott, testvérkéid még gyermeketegesen néztek kedves szülőinkre s ők is sirtak, talán nem is minden ok nélkül. Megható volta mi bucsunk. Könyek öntözték drága koporsódat, szereteteid álltak körül; mindenki sirt, mindenki jajdult, te még csak fel sem vetted szemed. Hogy fájt ez nekünk! Mily kimondhatatlan bánat sanyargatott. Én szóltam is hozzád: Irénke, Irénke, te, a ki úgy szerettél, meg sem mozdítottad szederjes márvány ajkadat.

Irénke! Mért mentél el körünkből, melynek lelke voltál; miért hagytad itt apát, anyust, testvéreid s engem, a bátyát, kik úgy rajongtak érted? És miért Kálmánt? Kálmánt, ki szeretett s kit szerrettél fiatal lelked szüzies hevével? Szegény Kálmán. Hogy ontotta a könnyeit. Tudta: mit tesz az elveszteni szívünk bálványát. Te voltál ábrándja, eszményképe; veled sirba tünt minden álma, csak néha fogod kísértetni ugy-e? Ha talán a feledés fátyla borul rád. De mi nem felejthetünk. Kálmán se. Jobban szívébe vésett, semhogy emlékedet kitörölhetné valaki s a mig sirodon a borostyán virulni fog,

élni fogsz bennünk, mert lelked itt lebeg a mi kicsiny környezetünkben.

Te elmentél messze-messze, oda angyaltársaidhoz, kikenél százszor szebb, virulóbb voltál, sajnáltad itt hagyni kedveseidet, de az Ur szava hívott, a te lelked viadalra kelt erős testeddel és ime, az örökkévalóság győzött a földi felett, tested a poré lett, lelked elszárnyalt a végtelenbe, a mindenek Urához. Te immáron tul vagy a siralmas völgyemzőkön, de minket megtört a te tested gyöngesége. Ugy szerettél minket, hát gyötrelmes volt elválásunk. Most olyan üres a fészek nélküled. Nem veri fel csengő hangod a házat, kaczajod nem hangzik, a zongora néma, üresség kong itt; oly kietlen, oly sivár nélküled az élet. Édes Irénkém! Miért távoztál tőlünk, miért hagytál bennünket e gyötrelmes tespedésben, a hol a haló hit minden reménységára kiveszett a lélekből s a bus hattyuadal melódiája kísért a komor, szürke falak között.

Miért Irénke? . . .

* * *

Mily más volt régen! Tegnap temettünk Irénke s nekem oly régnék tünik fel hiányod. Azaz mégis helyes a gondolkozásom. Egy hónap óta csak fájó hangod hallottuk, amolyan betegségről nyögést; esend borult a házra; egy hónapja beteg voltál. Egy hónap pedig sok idő. Egy hónapig lábujjhegyen jártunk a pokróczon, suttogva beszélünk, egy hosszú hó óta kintorna nem játszott az udvarban, mert te beteg voltál. Szerető szívek gyöngéd keze ápol: ma jobban érezted magad, holnap undok szilhuettek-ről beszélteél. És a hang és a kiejtésed milyen volt?! Benne volt a szívbe nyilaló skála minden könyfakasztó motívuma. Oh milyen napok voltak ezek! Csupa melankólia, csupa fagyos lehangoltság, tele részvétellel, tele pesszimizmussal és siró hangokkal. Anyácska folyton melletted virasztott s te néha mosolyogtál, mig ő könnyeit törle és boldogságtól tükröző volt arcod, mig tested minden ízében remegett. Belétekintettél multad könyvébe s onnan olvastad az arany lapokról a napsugaras idöket. Boldog órák! Hová tüntek? Igy gondolkozhattál, mert néha a láz is alább hagyott s akkor emlékezted tiszta volt. A gyermekkor, a kis város; a kék hegyek, a napfényes mezők, virányos völgyek; a verőfényes áttetsző lég, mind-mind a mult emléke, csengő dallal, melódiás énekekkel telítve. Pajzán gyermek voltál te is, én is, de te különösen sokat tudtál érzelegni is. Oh igen. Egyéniséged megnyilatkozását láttam ebben a melankólikus pózban; a gyöngö virág sóhaját a nagy vihar előtt. Hirtelen előmlött orozád halványságán valami fájdalmas, eltompult vonás s akkor átszellemültél egy pillanatra. Oly szép volt orozád, mint a márvány és puha. De már tudtam, hogy kór senyveszti a tested s lélekölő munkáját lassan, de biztosan folytatja. És nem esá-lódtam. De bár meghazudtolhatnám szavam. Te még itt lennél közöttünk szeretve és viszontszeretve, dalt zengne ajkad, csengő hangokkal lenne tele a ház, élet zsi-bongana közöttünk ünnepiesen és úgy élnénk, mint régen, régen, egy hónap előtt.

Te polgári iskolába jártál s barátnőiddel mentél a templomba. En ott vártalak a sétányon; fehér szegfüt tüzttem szöke hajadba s elmentünk sétálni. Akkor vig voltál rendszerint. Kissé kaczerosan lépkedtél, piros szalag volt nyakadon s édesen mosolyogtál. Egy szokatlanul ünnepies vasárnapon aztán egy társal jöttél. Bemutattad őt s igen jó fiúnak találtad. Valahol az iskolánál ösmerted meg, miután mint mondtad szivességre szolgáltatott alkalmat. Béla

jó fiu volt, szőke mint te; magas ábrándosan kék szemmel, jó modorral és te azt állítottad, hogy szereted, mert fess és szép. Bizony szépek is voltak ugy ketten. Együtt jártatok az utcán, a templomba, a muzeumba; Béla ragaszkodott hozzád s te is vonzódtál hozzá. Néha én is elkisértetek, akkor meggyőződtem, hogy jóbarátok vagytok. Béla gyakran éleződött, te oly sokat kacagtal pajzán mondásain.

Ugy jártatok a várost köröttek zibongott a népség, ünnepiesen sütött a nap, de ugy-e Irénke, mit értettél még akkor a sziv dolgához? Tudtad, hogy süt a nap, mert sütnie kell; tudtad, élet pezsdül az utcán, mint rendszeren; május van, mert április után május havának kell jönnie. Ezt tudtad, mert ez az ész mestersége. A rejtelmek titkosak voltak előtted.

Aztán itthon olyan oly jó leány voltál. Szeretted kicsiny testvéreid, szépen öltöztetted őket; rendben tartottad a szobákat, felezifráztad a bazárok minden rendü zsuzsujával s ápolgattad virágaid, a kertben te locsoltad őket. És így tovább. Te voltál Irénke házuk mozgó ereje, családunk lelke. És te költöttél ki tőlünk. Mily más állapotok uralnak most. Testvérekéid szomorunak; szülőink lehangoltan kelnek-járnak; a szobát belepte a por; virágaid busan konyitják le fejüket: sirnak utánad. És esőnd lakik a házban.

Hittük volna ezt? Mikor még közöttünk jártál, vetekedett szemed fénye a napsugárral, kacajjal volt tele az udvar, mikor Chopint játszottad vagy Beethovent: hittük volna-e ezt? Hogy az, ki maga volt az élet, az képes legyen a halálra is? Nem, nem Irénke. A sziv nem sugta, a józan ész nem diktálta a te prózai hattudalodat. Csak tudtuk, hogy te jó leány vagy, szép, szemefénye házunknak, szerettünk, ... neked következetesen itt kell maradnod. Ezzel befejeződött a kérdés... és ez időtáiban bakfis lettél.

Egyszer nevezetesen, künn jártatok a hegyek közt. Ünnepnap volt, napsugárral, csengő dallal, illattal tele. Élet zsongott mindenben. Béla szerelmet vallott. Te csak hallgattad a mézes szavakat és annak befejezte után ott hagytad a faképnél. Azt a fiut azóta nem láttuk. Ó szeretted téged nagyon s te oly kegyetlen voltál hozzá. Pedig volt köztetek szimpátia. Meg aztán nem sajnáltad őt?

Ez volt a te bakfis intermezzó. Ezért nagyon megharagudtam, nem is akartam megbocsájtani. De hát édes Irénke, mikor ugy szerettedek s mikor te még kis leány voltál, alig második polgárista. Egy tizenháromesztendő leány pedig vajmi keveset ért a szerelem misztikus dolgához.

— És megbocsátottam.

* * *

Szépen növekedtél, Irénke. Idősebb lettél, komolyabb és szebb s kikerültél az iskolából. Már akkor tizenöt éves voltál.

Tizenöt év! Az ábrándok és édes sejtések szezonja. Tizenöt éves korában hevesebben dobban a leányka szive, ebben a korban lép viruló tavaszának tündérvirtéjébe. A tizenöt éves kor varázsa ugyanolyan a leányra, mint a nászhét a boldog menyasszonyra. A hatás, az érzelmek, az ábrándok; mind-mind. Osmeretlen érzetek, vágyak után kutatnak. Te is tizenöt éves voltál Irénke, te is kezdted szólni az ábrándot. Titokzatost lehelt körülötted minden: a napsugár, a fuvalom s más egyéb: te nem voltál a régi. Anyácska tudta, mit jelent a te magadba zárkózottságod, apus is. Nekem te adtad tudtomra. Magad elé festettél egy alakot, ezt fogod

szeretni, gondoltad magadban s az téged bálványozni fog. Oh igen. Ez a ti bűnösök lányok. Mikor a leányka virágfakadását éri, ideálját vak imádónak képzele, ki rajong érte. És a suttogó szavak? Ah, ezek a legédesebb álmok. Az ábrándok clouja, a kedvesnek hangja, a mint megvallja szerelmét nektek leányok, langyos, holdas este. S a többiek, mind-mind drága gyönyör.

Magad elé festettél egy alakot, férfias vonásokat, akaraterőt sugárzó szemet; szép, fekete baszuzt, izmos formában; magad elé festetted és vártad a lovagot. És meg is jött. Valahol összehozott a sors Kálmánnal. Nagyon hasonlított ahhoz, kit álmaidban magad előtt láttál térdelni. Szép, fekete fiu volt, erős, izmos és neked kedves. Eljárt hozzánk; mi nagyon megkedveltük. Egészen családunk szivéhez nőtt. Alkonyatkor zongorához ültél, Kálmán vállaidra hajolt; te virtuózitással kezelted a billentyűket, ő énekelt hozzá mély basszus hangon. Még most is fülembe eseng a melódia:

... Kis madárka sir az ágon
Temetőbe, sirba vágyom ...

Minden egyéniséged beléöntötte e dalba. Atszellemültél, nekem köny tévedt szemembe. Irigyeltem a ti boldogságotokat, a ti nagy szereteteidet. És mintha a jövő titkos előérzete borongott volna az akkordokban. Mi megtapsoltuk rendszerint a játékot s ti örültetek ennek. Kálmán rád nézett; te ő reá Benne volt e találkozásban a mély, igaz szerelem. Aztán leültetek a kerevetre s álmodtátok a valót. Mi félrevonultunk, tiétek a jelen, a jövő ábrándját szőjétek délibábos színekből. És szőttétek napestig, napról-napra, hónapokig ...
Te szeretted Kálmánt s Kálmán csak téged szeretett ...

* * *

Egyszer nagyon beteg lettél Irénke. Gyakran előfordult, hogy hirtelen összeestél, de azon a napon félelmes szederjes szint öltött arezod. Igen megijedtünk. Kálmán különösen. A rossz vér, a rossz vér, sugtad. Agyba fektettünk s ez időtől fel sem keltél. Naponta többször göresőkben voltál, láz száritotta ajkad. És így halódtál.

Anyuka imádkozott, Kálmán sirt, mi könnyeztünk. Ezek az órák voltak a mi gyötrelmes éveink. Ha eszméletnél voltál, még te vigasztald Kálmánt. Hogy felgyógyulsz, hogy egymásé lesztek. Oly jól esett nekünk a te vigaszod a te drága szavad. És reméltünk.

Hittük, hogy még egyszer visszatér beléd az élet, csevegni fog ajkad, dallani s mi boldogok leszünk, mint régen. Hittük, de a te tested gyöngye volt, megesufolta a mi hitünket ...

Nedves, sötét alkony borult le. Künn esobogott az eső. Apus elszunnyadt, elnyomta a kimerültség. Kálmán távol volt; én halkán jártam a szőnyegen. Aztán kinéztem az ablakon. Az árnyas homályban valami libegő fény emelkedett a szürke magasságba. Talán Irénke lelke, gondolta balsejtelmem. Izzó homlokom a hideg üvegre szoritottam s néztem, néztem azt a parányi fényt. És elbágyadtam.

Anyuczi ébresztett fel.

Almot láttam. Az angyalok, az Isten, a csillag közelében voltam, ott térdeltél a jóságos atya előtt és imádkoztál. Erettünk és Kálmánért. Nagy fényesség vakított, az angyalok kórusa zengett, tömjénes volt az lég. És akkor ébredtem fel. Mindenki sirt a házban, — te meghaltál.

Eltemettünk, elföldeltünk.
Elhangzott a Circum dederunt! s egy tizenhét éves leány szép álmai fátyolát a deczemberi hideg szél hordta szét a ködös messzeségben.

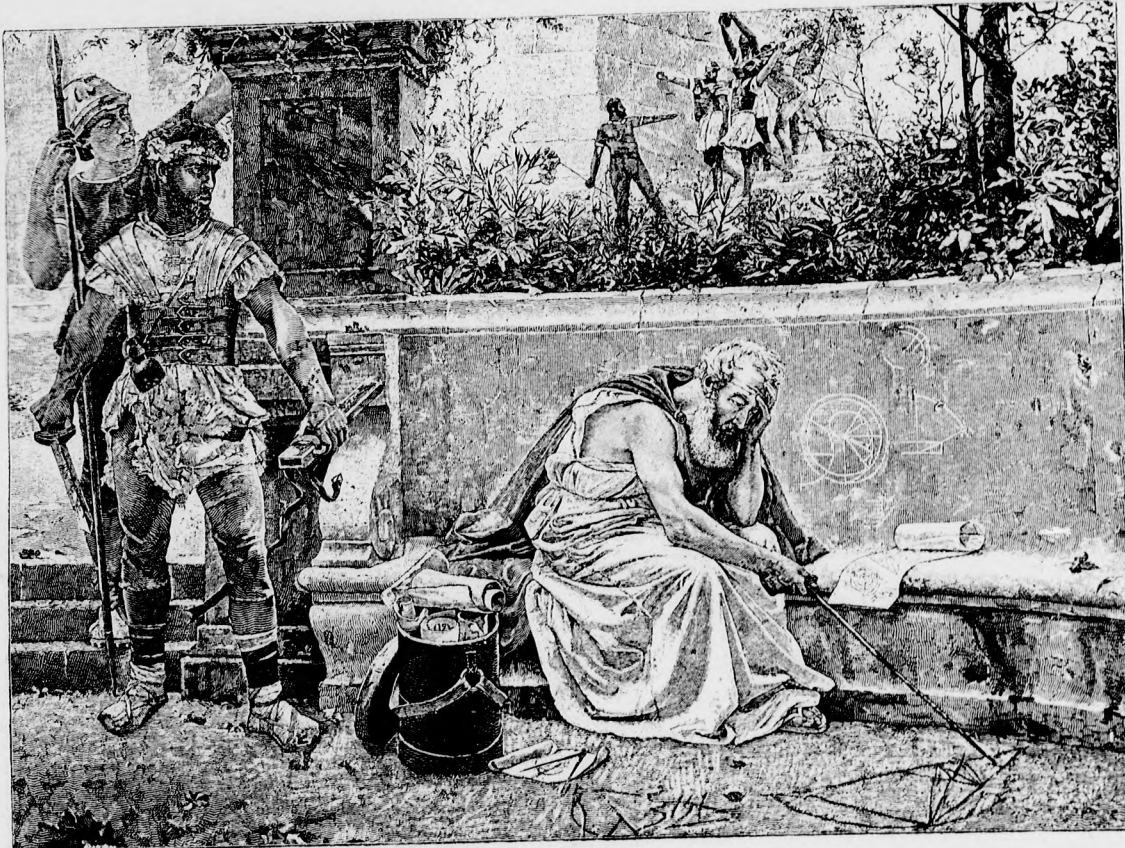
Hogy sirtunk Irénke. Mindenki jajdult, csak ta maradtál szótlanul, pedig Kálmán is ott volt. Kálmán, ki szeretett s kit szerettél. Karcsu szép tested, szőke hullámhajad, csevegő ajkad ott porlad majdan a földben, de a te tiszta, foltalan lelked ott lakozik az örök fény honában. Az Ur homlokon csókol, mert hisz legszebb angyala vagy s az angyalok kara örvendez. Imádkozzál érettünk, Irénke!...

A KISSASSZONYVIRÁG.

— Mese. —

Irta: *Kányo Lajos.*

Elt egyszer egy tündér. Nem élt még ilyen soha. Nap volt az apja, éjszaka az anyja. S a napnak és éjnek minden vará-

Ne zavarjátok köreimet! (Archimedes halála.)

za megvolt benne: teste hajnalpiros, homloka napfényes, haja csillagsugaras, nézése szivárvány, beszéde zene, mosolya virágfakadás. Apja is szerette, anyja is szerette. Mindenki szerette. Áldása volt a földnek. A merre megfordult, az emberek szívét mértföldnyi kerületben boldog érzelmek dagasztották. Megszűnt ott akkor minden rossz, és föltámadt minden jó. Az emberek tudtak róla, jól lehet ritkán láttatta magát. De a ki egyszer látta, az tovább adta, hogy mit látott. És elnevezték őt a „boldogság“ tündérének.

Élt egy ifju vadász is egy őserdő közepén. Bátor volt, szép volt, erős volt; karja izmos, nyila biztos, de azért mégis szomorú volt. Boldognak csak akkor érezte magát, mikor a többi emberek is általában, ha arrafelé járt a tündér. Mert ő is tudott a tündérről és nagy hálát érte írta.

Történt egyszer, hogy álmodott. Azt álmodta, hogy a nap és éjszaka összejöttek. Összejöttek, suttoztak és szerettek. S midőn a nap kibontakozék az éj karjaiból, az éj megnyílik és gyönyörű leányzó kelt ki abból. Szakasztott az, minőnek a „boldogság“ tündérét festették neki: teste hajnalpiros, homloka napfényes, haja csillagsugaras, nézése szivárvány, beszéde zene, mosolya virágfakadás... És szóla leányához a nap:

— Én vagyok az élet, a ki mindennek életet adok: éltess és boldogíts!

És szóla az éj:

— Én vagyok a sejtelmek és titkok szülője; sejtess és légy titok! Mert valamikor embernek fölfedezed szivedet, átok van rajtad.

És utjára engedék leányukat a nap és az éj. Az pedig jár vala; életet és boldogít; sejtet és titok marad. Ő maga azonban hideg és szomorú.

Ezeket álmodta az ifju vadász. Mikor pedig fölébredt, végtelen szomorúság fogta el lelkét. Bántotta, hogy ilyen a tündérék sorsa. Hogy boldogitanak, míg ők maguk boldogtalanok. Hogy szeretnének, és megsemmisülnek szerelmük által.

Egy szép hajnalon följazott ijjal lesett a forrásnál, hogy őzet ejtsen. Szomorúsága hirtelen megédesült. Tudta, hogy ez a tündér közellétét jelenti. Boldogságának azonban még is volt híja: sóvárgott látni a tündért!

És a mint lesett, megjelent az őz... azaz hogy maga a tündér.

Káprázatos látvány! — Mennyei jelenés!

Lélekzete elállt, szava elakadt.

A tündér pedig szóla:

— Merítsd tenyeredet a vízbe és adj innom, szép vadász!

— Óh, álmainnak álma, napnak és éjnek leánya, — lehetséges-e ez?!

A tündér biztatta, hogy lehetséges. Megitatta tehát és ivott utána ő is. És beitta szívébe a tündér szerelmét, a legégetőbb, legemészőbb szerelmet, mit valaha emberszív érzett.

Nem volt ezentúl többé sem éjjele, sem nappala. Megjelent hajnalonta a forrásnál, a tündér pedig kért vizet tőle. És a szép leányzó is folyton szomorubb és szomorubb lett. Virágfakasztó mosolya bágyadt, sorvasztó hév perzselte ajkát...

És a midőn már csaknem letelepedtek: megvallották egymásnak titkukat és fölfedezték sziveiket. Egy öleléssel egymásé lettek. A nap melege és fénye, az éj sejtelme és titka összeolvadt a föld porával, a gyarló emberi szív mámoros dobogásával.

— Egy ölelés az életem, és egy ölelés a tied is ifju, mert ez egy ölelésben mindketten elveszünk; de lenne bár életem örök, ezerszer odaadnám azt szerelmemért. És én ezerszer semmisülnek meg karjaidban. Életem és halálom drága üdvössége! —

A nap dél felé járt égi útján. Oly erősen tűzött a szerelmekre, hogy az ifju hamuporrá égett. Az se maradt egy helyütt. Hirtelen szél támadt és szerte hordta.

A szépséges tündéren is megfogant az átok. Szerény kis virágbokor lett belőle. Virága azonban kelyhét sem merte kibontani. Félősen, szemérmesen összehuzta magát apjának tüzes, feddő tekintete előtt. Csak a midőn már leszállt az éj, akkor mert kinyílni. És anyja megszánta a szegény kis virágot és megbocsátott neki. Harmatos könnyével meg is siratta.

Ime, ez a „boldogság“ tündérének regéje. És ha nem halottátok volna még, megláthatjátok. Emlékét hiven őrzí a kissasszonyvirág.

MELYIK GYŐZ?

— Svéd regény. —

(19. folyt.)

Irtta: *Cajanello herczegnő;*

fordította: *K. Beniczky Irma.*

IX.

Amidőn Firenzébe érkeztek, Alice még mindig ugyanazon álmodozó, csendes hangulatban volt. A napok legnagyobb részét a műcsarnokban töltötte és lehetőleg a magányt kereste. A szépség világa, mely itt környezte, csillapítólag hatott rá. A vele született szépség érzéke képessé tette, mindent, a mit látott, bizalmasabb módon magáévá tenni, nem csupán csak mint műelvezetet.

Ezen képek beszéltek vele, saját háborgó, hullámzó gondolat és érzelemlámpájának részévé váltak, ezen képek, melyeken a színek és vonalak szépsége egybeolvadt az érzelem mély bensőségével.

Órákig ült Perugia és Botticelli madonnái előtt, kik néma boldogsággal és üdvvel szemlélik az ujszülött gyermekét.

Néha azonban más, nyugtalanító képek zavarták meg e hangulatot. Andrea ugyan többször irt levelei tuláradtak a szerelemtől, de mégsem elégitették ki Alice szívét. Mindig bezárkózott, ha leveleit olvasta, a melyek kedélyét feldúlták. Pirulva, könnyes szemmel olvasta számtalanszor, minden szót megvizsgált, gondolkodott fölőtte, vajjon igazán érzés-e vagy csak közönséges frázis volt, és ha az utóbbit gondolta, nagy kínokat szenvedett.

Mindig ugyanazon egy aggály gyötörte, mely elejétől fogva elkeserítette, tudniillik az a gondolat, hogy átengedte magát a szerelemnek, mely Andrea részéről csak a szenvedély föllobbanása volt, nem pedig egyéniségének teljes odaadása. És ezen bizonytalanság annyira fokozta a viszontlátás vágyát, hogy emésztő kinná vált. Ugy vélte, hogy jövője, önbecsülése, kedélyének egyensulya e viszontlátástól függne.

Ezért fölőtte kemény csapás érte, midőn egy levél érkezett, mely jelentette, hogy Andrea nem jöhet Firenzébe, a mint tervezte. A családi birtok kezelője nagyon rosszul gazdálkodott, a mint most kislát, nagy kellemetlenségekkel kell küzdeniök, míg ismét rendbe hozzák az ügyeket, minthogy fivére beteg, nem hagyhatja őt magára ilyen helyzetben.

„Igyekezze minél tovább Olaszthonban maradni, irta. Akkor találkozhatok veletek Rómában vagy Velenczében, mikor visszatértek. De ha el kell utaznod a nélkül, hogy viszontláttuk egymást.“ — —

Alice szíve megállt e szavaknál, hogy is gondolhatott ő ilyenre! „akkor majd egyszer fölkereslek svéd hazádban, ha függetlenebb állásba jutok. De fogsz-e rám várni? Alig merem remélni, tudtam én azt mindig, hogy nem leszek boldog, s így nem is esodálkozom azon, hogy a sors épen azon pillanatban szét akar választani, melyben tulajdonkép csak igazán összetalálkoztunk.“

Ujra, meg ujra olvasta a levelet és szíve jéggé dermedt. Olyan könnyen tudna róla lemondani, mélyebb fájdalom nélkül? Ilyen vége legyen álmainak olyan szerelemről, mely nagyobb, mélyebb és összemásoknál látott! Csak rövid mámor és aztán vége mindennek!

Egészen magánkívül lett a hatalmas kedélyfölindulástól, mélyen fölhaborodva hagyta el a szállodát, csak ment, a merre lábai vitték. Szíve hangosan dobogott, feje zugott. Végigment a szép Viale dei Colli-n, mely fehér villák és viruló kertek közt tovagyöngyöz, de ő nem látta a virágok színpompáját, — nem érezte édes illatát, csak ment, ment, míg végre a San-Miniató sirt kertbe ért, hol átengedheti magát fájdalomának. Ott a fehérsiremlékek közt gyászoló nőalakjaikkal vagy fényes angyalokkal, kik kiterjesztett szárnyakkal a sir fölött örköd-

nek, ott sirhat a nélkül, hogy föltünést keltene; és sokáig térdelt egy ismeretlen sir mellett, olyan hevesen zokogva, amint talán soha nem siratták a sirban nyugvó halottat.

A kétségbeesés megérlelte benne azt az elhatározást, hogy bármi ürügy alatt Olaszthonban marad, míg Andreát viszontlátja. Haza utazni, ezen gyötrő kételyvel szívében, az lehetetlenség.

Miért is nem fogadta el az állást Szerra márkinőnél! Csak a gög nem engedte, hogy az ajánlatot elfogadja. Hiszen akkor talán helyes volt az a gög, de most megváltozott a helyzet. Most legfontosabb előtte az, hogy Andreával találkozzék, és tisztába jöjjön kételyeit illetőleg. Még az nap irni fog neki, hogy meggondolta magát és kész az említett állást elfogadni, ha még nincs betöltve. Hazament és azonnal irt s, fel is adta a postára a levelet; de Rikárdal és Agotával ellenben még nem beszélt

— Az örült. —

szándékáról, némán, csendesen járt-kelt velök, egészen belemerült töprenkedésébe s aggodalma napról-napra fokozódott.

Ilyen hangulatban utazott el Rómába. Rikárd nehány hétig akart ott időzni, Alice oda várta Andrea válaszát. Ujjongó, hálás lesz bizonyára ezen válasz, el lesz ragadtatva szerelmének ezen bizonyítéka által, melyből láthatja, hogy nem feledte el kérelmét, ne engedje, hogy ő maga szétrombolja boldogságát, hogy az ő kedvéért legyőzte büszkeségét.

És a válasz megérkezett. De, mi legyen az? Alice halálsápadt lett, midőn a levelet olvasta. A válasz visszautasító volt. Alice annyira megalázta magát, hogy hozzá akart jönni és ő visszautasította ajánlatát!

— „Nem szabad ajánlatodat elfogadnom,” így irt. — „Mikor először én tettem ezt azt ajánlatot, akkor még nem szerettelek oly igaz, benső szerelemmel, mint most. Akkor inkább csak önzés volt, a mi arra indított. Most annyira szeretlek, miszerint inkább végkép lemondok rólad, mintsem föláldozzalak. Mit gondolsz, meddig maradna viszonyunk titok sógornóm és nagynéném előtt, ha mindig együtt lennének? És milyen lenne állásod, ha azt fölfödöznék? Hidd el, sokkal jobb, ha többé nem látjuk egymást, s megőrzzük lelkünk mélyében az élet legszebb, legédesebb boldogságának emlékét, melynek verőfénye bearanyozza egész életünket. Jobb így elválni, mint ilyen szerelmet a köznapi élet prózájába lerántani és eltaposni, s ez bekövetkezne azon esetre, ha férj és feleség lenne belőlünk, avagy ha kitennénk magunkat mindama sértéseknek és kellemetlenségeknek, surlódásoknak, melyek egy titkos szerelmi viszonynak elmaradhatlan következményei.”

Aztán következtek a rendes szerelmes ömlengések, melyeket Alice nagy elkeseredésében el se olvasott. Mert most már nem bizhatott őszinteségében; szivszaggató gyanu ébredt lelkében. Nyugodtan hagyta Andreát elutazni, minden aggodalom nélkül gondolt arra, hogy majd sógornője közvetlen közelében él a falusi magányban, és mióta először beszéltek róla, soha nem is említette az egész dolgot. Az olyan féltékenységet nem tartotta magához méltónak, teljesen akart benne bizni. De most! Ki tudja, nem-e mégis sógornője volt, ki visszatartotta, ki nem akarta, hogy őt fölkeresse?

Ezen gyanu most égető szégyenként gyötörte, ő, ki mindig oly büszke volt azon szilárd meggyőződésére, hogy csak olyan férfit tudna szeretni, ki minden kétséget kizáró bizonyítékokkal meggyőzte szerelme határtalanságáról, ő most annyira jutott, hogy az a férfi, kiben bizott, őt az első ölelés után elhagyta. Milyen lehet majd az ő élete ezután? Az, a mit Andrea életének legszebb emlékének nevezett, az ő szemében most örökre be volt moeskolva, olyan rút folttá vált, melyet sohasem lehet megsemmisíteni!

Csak egyetlen út áll nyitva a menekülésre: a a halál. Igen, a halál, csak az emelheti őt föl a sárból, az adhatja meg neki önbecsülését. Olyan szerelem után semmi sem következhet, csak a halál magasztossága fejezheti be méltón az ilyen sorsot.

Ágota meleg fürdőbe akart menni, Alice megígérte volt, hogy elkíséri és épen e pillanatban beszólt, hogy készüljön, már itt a bérkocsi.

A fürdő! Egy gondolat villant meg agyában. Kezeit szemlélte. Hiszen ott vannak az üterek! Azt mondják, nagyon könnyű így a halál. Zavartan körütekintett a szobában, valami éles tárgyat keresve s felkapta a genuai spadettát; mely Andrea ajánléka volt. ama ezüst nyilat, melyet az olasz nők hajukba tűznek s gyakran fegyverül használják féltékenységi jeleneteknél s halálra is megsebesítik egymást

Nem volt ideje meggondolni, vajjon felhasználhatja-e olyan módon, mint akarja, csak hajába tűzte és sietett Ágota után, le a lépcsőn s a kapu előtt váró kocsiba vetette magát.

A fürdő egy ódon palotában volt berendezve, oszlopos udvarral, melynek közepében nagy citromfa állt és szökőkút csobogott. A fürdőszobák pompeji stílusban voltak berendezve.

Nem először történt, hogy egy boldogtalan átlépte a fürdő küszöbét s ott fájdalom nélkül befejezte életét, mely tartalmát és ézeljét elvesztette.

Két egymás mellett lévő fürdőszobát kaptak ajtó nélkül.

— Ha a signorina valamit kíván, tessék csak itt a esengetyüt meghuzni; — mondta a szolga, a fürdőt elkészítette.

— Jól van, — felelt Alice röviden, bár csak már magában lehetne! Becsukja az ajtót vagy nem? kérdé magában mikor a szolga kiment. Nem, jobb, ha ráfordítja a kulcsot, valaki bejöhetne és megzavarná szándéka végrehajtásában.

Hüvös volt a szobában, midőn levetkőzött. Annyi meleg vizet eresztett a kádba, hogy szinte égette a testét, midőn beleugrott. A spadettát oda készítette a kád szélére és most behuntya szemét s átengedte magát álmódosításának. Ama fürdésről álmódott a tenger hullámaiban az égető napfényben, hol a mámor először erőt vett rajta, az a mámor, melynek vége most halála legyen. Ő csak testét szerette, mind csak érzéki mámor volt, most már tudta. És ezt a lealázást nem akarta túlélni!

E pillanatban nagyot sikoltott s felugrott fekvő helyzetéből. Csak halk kopogás volt az ajtón, de úgy zavarta meg álmódosításának mély esendjét, mint valami borzasztó, megfoghatatlan zaj.

— Készen vagy? — szólt Ágota künn az ajtó előtt.

— Dehogy! Hiszen még a fürdőben vagyok!

— De hiszen már egy órája, hogy a meleg vízben vagy, az nagyon elbágyaszt! Jöjj hát ki!

Alice zavart pillantást vetett a spadettára és csak most látta, hogy épenséggel nem való arra a célra, a melyre használni akarta. És midőn ruházatára tekintett, egyszerre valóban nevetséges, prózai gondolata támadt, mely egészen megváltoztatta hangulatát. Fehérneműje már kissé ócska volt, idegen emberek jönnének és minden ruhadarabot vizsgálnák, forgatnák; nem! ha olyat akar tenni, akkor úgy legyen öltözve, mint egy menyasszony!

Szégyelte éretlen ötletét s ez kijózanította túlfeszült hangulatából. Tehát tulbecsülte magát, nem volt annyi akaratereje, mint hitte. Így hát mindennek daczára bele fogja magát találni abba, hogy tovább éljen és kevesebbet igényeljen az élettől és önmagától.

Szinte megundorodott önmagától és mindentől s gyorsan felöltözött.

X.

Rikárd, ki az egész idő alatt Olaszthonban úgyszólván egy pillanatig sem nyugodott, ki hajnalban kelt és egész nap mozgott, hogy mindent lásson, a viszonyokat tanulmányozza s így némileg erőt vegyen a mély lehangoltságon, mely emésztette, végre ama sajátságos lázba esett, mely Rómában uralkodni szokott, és az orvosok azt mondták: hagyja el Rómát azonnal. De a láz annyira elgyengítette, hogy gondolni sem lehetett a hazautazásra, e szerint 14 napra elmentek Frascatiba, hol a száraz hegyi levegő nemsokára legyőzte a betegséget. Innen aztán rövid időre Velenczébe és onnan egyenesen haza fognak utazni.

A máskor élénk, látogatott nyaraló hely most már egészen csendes és elhagyatott volt, és semmi változatosságot nem nyújtott, ezen csendes magányban kínos, nyomasztó hangulat fogta el mind a hármat. Mindegyiknek elég volt a saját bujának terhe s nem közölhette a másikkal. Egészen másképp volt, mikor együtt utnak indultak, akkor olyan szoros összeköttetésben álltak, miszerint mindent megosztottak egymással! A levelek otthonról, melyek hírt hoztak szeretteikről, képezték a központot, mely körül minden érdekük forgott. Ha a reggelinél találkoztak, mindig olyan élénken folyt a társalgás, mintha napokig, hetekig nem lettek volna együtt, annyi megbeszélőnivalójuk volt mindig, új benyomások, régi emlékezetek és tervek a jövőt illetőleg, ha bármi esekélységet be kellett vásárolni, az nagy eseményszámba ment, melyben mind a hárman élénken részt vettek. És most! Ha az étkezésnél találkoztak, nem tudtak miről beszélni. Ha kimentek, mindegyik a maga útján járt. Este Alice és Agota szobáikban ültek, Rikárd sétálni ment a nélkül, hogy kíséretüket kívánta volna. A fájdalommal járó elszigeteltség borult mindnyájukra, mert úgy van az életben: a boldogság egyesít, a fájdalom elválaszt. Sokan örvendhetnek egy másik boldogságának, de senki sem veheti vállaira a másik terhét.

Az idő már október vége felé járt, és Svédhomból azt irták, hogy ott már beállt a tél, hó esett, az utak sárosak, jegesek s már javában fűtenek, az őszi szél rázza az ablakokat s egész nap szürke fülhalmály uralkodik.

Es itt, a szálloda előtti terraszon, nyílnak a virágok, illatoznak a rózsák, és a ház mögötti kertben fák és bokrok virágzásban állnak. A mandarin és citromfák meghajolnak félig érett gyümölcsük terhe alatt és egyidejűleg teli vannak édes illatu virággal; Alice könyekre fakadt, arra gondolva, hogy nemsokára el kell hagynia örökre ezt a tájat, ezt az országot, melyet eleinte élesen bíráló szemmel, aztán ellenállhatlan csodálattal nézett, s melyet most szeretett mint saját énjének egy részét.

Az a szűk nyárspolgárius otthon, a Partutezai háznak harmadik emeletén, kis ablakaival, a petroleum lámpával hosszú téli estéken, ezen otthon, mely mindent magába foglalt, a mi annyi éven át élte boldogságát képezte, milyen távol fekszik az most mögötte! Milyen idegennek tűnik föl neki most az a világ! És igazság szerint mi dolga is van neki ott? — Igaz, ha többé vissza nem térne, az öreg asszony bizonyára fájdalmasan nélkülözné őt, Agotának nem lenne senkije, kivel egy új öltözők választásáról tanácskozhatnék, Rikárdnak

senkije, ki figyelemmel és értelemmel hallgassa, mikor munkáiról beszél, kényelmesen heverve a pamlagon. A kis fiu is nélkülözné jó játszótársát. De hát azután? — Mindennek daczára idegen ő köztök, az volt és az maradt mindig.

És most még inkább, mint valaha, midőn égető, emésztő emlékezeteivel köztök ülne.

Mikor Frascatiba érkeztek, azonnal levelet irt Szerrának, melybe egész kétségbeesését és elkeseredését foglalta. „Nem szereti, nem is szerette őt soha; miért csalta hát meg, miért zavarta nyugalomát; ha nem is boldog, de legalább gondtalan és derült volt, midőn vele megismerkedett, s ő addig kísérletezett, addig játszott vele, míg kedve telt benne, és mikor látta, hogy nagyon komolyan veszi a dolgot, hogy szerelme egybeolvadt életével, üres frázisokkal visszavonult. S még arra kéri, őrizze meg azt, mint legszebb emléket, a mi számára szégyenné vált?”

És nem tudott ellentállni a vágynak, hogy e szavakat hozzá ne tegye, ámbár szégyelte, hogy képes magát annyira lealázni, és a szégyen annál nagyobb, mivel utolsó visszautasító levelét azon nő házából irta neki, kiért őt fölládozta.

Tompa közönnyel várta a választ. Ugy volt, mintha most már semmi sem fokozhatná szenvedését.

Mikor a válasz megérkezett, épen együtt ültek a reggelinél. Ők voltak a szálloda egyedüli vendégei; a pincér, ki a levelet behozta, azonnal távozott s így magokra maradtak. Alice halványabb lett, midőn a levelet átvette, de nem kelt föl helyéről, hogy szobájába rohanjon s ott zárt ajtó mögött olvassa, mint máskor tette; feltörte s bizonyos higgadt nyugalommal olvasta, azt mondván magában: „Tegyetek velem, a mit akartok, már nincs semmi veszteni valóm.”

De mig olvasott, arca lassankint kipirult s könnyek rezegtek pilláin, de nem a fájdalom, hanem mély megindulás könnyei voltak azok. És most lángoló arczal fordult Rikárdhoz, mondva:

— Nem utazom haza veletek, Génuába megyek és ott maradok.

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

Hírek az udvarból.

Mária Antónia toscaniai nagyhercegnő, a nyomtalanul eltűnt János főherceg (Orth János) anyja Gmundeni kastélyában meghalt, temetése hétfőn volt Bécsben.

Stefánia özvegy trónörökösne Münchenben időz.

*

A külföldi udvarokból.

IX. Keresztély dán király a cumberlandi herceg családjával Gmundenba utazott. Lajos Fülöp orleánsi herceg *Mária Dorottya* kir. hercegnővel Brüsszelből Bécsbe, onnan Alcsuthra ment.

A német császár és császárné hír szerint Madridba is ellátogat visszatérő útjában.

*

A honatyák köréből.

A magyar kvóta-bizottság megküldte már ultimátumát az osztrák kvóta-bizottságnak. Ha ennek alapján az osztrák bizottság kimondja, hogy a további tárgyalások nem vezetnek sikerre, akkor ismét a királyi döntés állapítja meg egy évre a quotát.

Gróf Károlyi Sándor és Gajári Ödön az elmúlt héten a képviselőházban történt szótáras miatt pisztolypárbajt vívtak, egyik fél sem sebesült meg.

Elhunytak.

Lovag Fackh Károly kereskedelmi miniszteri tanácsos november 9-én. — Gelléri Miksa hírlapíró az „Otthon” könyvtárosa november 10-én. — Özv. Zudoveri Somogyi Bálintné szül. Sebestyén Juliánna november 9-én.

Sport.

A Magyar Lovar-Egylet Budapest és Alag között még az idén elkezdé az országut kiépítését, hogy így az alagi versenypályát könnyebben hozzáférhetővé tegye a budapesti közönségnek.

A magyar lovas egyesület már most megállapította jövő évi programját. Lóversenyek lesznek Budapesten: május 6, 7, 9, 11, 13, 14, 16, 18, 21, 22. Augusztus 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 27, 29, 31. Szeptember 14, 26, 28, 30. Október 1, 3, 5, 7, 8, 10. Tatán: Julius 9. Tátra-Lomnicz: Augusztus 4, 10, 12, 13.

Tudomány és művészet.

Feszty Árpád két történelmi művét állította ki a Képzőművészeti csarnokban. Az egyik festményt Komárom megye rendelte meg és a bánhidai csatát ábrázolja, Árpád küzdelmét Szvatozlukkal. A második Bihar megyének készült és Mén-Maróth leányának Hamzsának Árpád fiával Zoltánnal történt eljegyzését tárja elénk. Az előbbi remekül megfestett tragedia, az utóbbi ezer színben ragyogó idyll, minőket csak Feszty ecsetje produkálhat.

Ballagi Aladár tanár a M. T. Akadémia ülésén éles kritikát mondott a Nyelvtörténelmi szótárról, melyből ezekre menő szóhalmaz hiányzik. Így hiányzanak a következők: földműves, termőföld, ekevas, parasztgazda, vasvilla, parasztház, akácza, ecetfa, paprika, töltött káposzta, tarhonya, esusza, turós lézta, gulyáshus, tokány, borkoresolya, poharzás, bikavér, borviz, szépenem, pruszlik, karton, kanapé, topánka, ágynemű, szakajtó, nyújtófa, dísznózsir, libazsir, köcsög, tojásfehérje, tojássázeke stb. stb. Simonyi Zsigmond felelt a támadásra, hogy a történelmi jelentőségű szók hiányát éppen a történelmők nemtörődömsége okozta.

Az egyletek köréből.

A buziási királynakok alkalmával a temesvári polgárok disz-felvonulásának fénypontja a temesvári zenekedvelők együletének szerenádja volt. Ő felsége legmagasabb tetszését egy vertarany-serleg adományozásával fejezte ki az együletnek. Az aranyserleg 35 cm. magas fedelén az ének műzsája látható, egyik kezében lantot, másikban babérkoszorút tart. A serleg oldalán a magyar korona, alatta a király betűi: I. F. J. vannak kiverve és ez a dátum: Buziás 1898. szeptember 4.

Az országos nemzeti szövetség küldöttsége, herczeg Esterházy Miklóst, Sopronvármegye örökös főispánját felkérte, hogy az egyik elnöki tisztséget fogadja el. A herczeg elfogadta.

A nemzetközi gyermekvédő kongresszust jövő évben szeptember hóban Budapesten tartják meg. Résztvételi díj 5 forint, működő tanítóknak és nevelőknek, valamint tanintézeteknek 2 forint 50 krajczár.

Szekesfővárosi hírek.

A fővárosban a kanyaró járványszerűleg lépett fel, így októberben egyezernyolczszázhatvanhét megbetegedés fordult elő, ugyancsak járványszerűleg terjed a vörheny is, miért is a fővárosi elemi iskolák és kisdudóvók november 9-től november 23-ig be vannak zárva a VI., VII., VIII. és IX. kerületben.

Törvénykezés.

A genfi esküdtsek az elmúlt héten ítélt királynéknak gyilkosa Luccheni felett s a lehető legnagyobb törvényük által megengedett büntetéssel, életfogytig tartó fegyházzal büntette.

Hírek a nagyvilágból.

A Dreyfus-per revíziója érdekében a semmitőszék házkutatást tartott Walsin Esterházy egy ügynökénél és egy ugyanoly papírra irt levelet találtak, amilyenre a borderó volt írva. A levél hitelessége kétségtelen; megjegyezzük, hogy ma már nem készítenek a papírgyárosok ilyen papírt s egész Párisban nem lehet kapni.

Az angol-francia konfliktus békés megoldást nyert, amennyiben a francziák Faschodát, a konfliktusra okot adott területet kiürítették.

KÉPEINKHEZ.

Dr. Haraszti Bernolák József cs. és kir. vezér-törzsorvos. A magyar királyi honvédorvosi kar leg-főbb tisztje, és egyik legelső tudós kitünősége: dr. Haraszti Bernolák József. Soha a fáradhatlan munka, tisztánlátó szem jobban nem szolgált rá arra a magas kitüntetésre, melynek dr. Bernolák József nemcsak birtokosa, de egyszersmind disze, mint ama férfit, kinek nemes arczvonásait és rövid életrajzát e lapokon adjuk. Dr. Haraszti Bernolák József 1844. július 28-án született Gölniczbányán Szepesmegyében. Tanulmányainak kitünő befejezése után a budapesti Orczy-kertben elhelyezett kórházban, majd a Szent Rókus-kórházban nyert állást. A szigorlatok fényes sikerrel történt letétele után a tudori oklevelet nyerte el, szemészeti tanársegédnek neveztetett ki az egyetemen. Rövid idő alatt nyerte el a szülészmesteri, sebésztudori és szemészmesteri oklevelet. Nem egész két év mulva a szemészeti műtét-tan egyetemi magántanára lett s 1870-ben tovább-képzés végett állami ösztöndíjjal felkereste a bécsi, majd a lipcei s egyéb német egyetemet is. Külföldi tanulmányutja elvégeztével Kassán telepedett le. Nemsokára azonban a katonaság kötelékébe lépett, mint honvédtörzsorvos s a III. honvédkerület egészségügyi előadója. 1880-ban II. osztályu, 1892-ben elsőosztályu fő-törzsorvossá neveztetett ki. 1896-ban berendeltetett a honvédelmi minisztériumba, hol az V-ik ügyosztály vezetője és a honvédorvosi tisztikar főnöke, 1897. november 1-én pedig cs. és kir. vezér-törzsorvossá lett. Szép sikerrel működött a szak-irodalom terén is. Több értékes cikket irt a „Gyógyászat”-ba. 1868-ban adta ki feltűnést keltezt művét: „A szemészet kézikönyve.”

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

K. I. Annyi talány van előjegyzésben, hogy bizony nem mondhatjuk meg, mikor kerül rá a sor. — **B. G.** Igen. — **Cornelius** Nem sejtjük, ki lehet ez álnév mögött, de a versnek sok hibája van, ezért nem adhatjuk. — **F. I.** küldje kérjük be még egyszer. — **W. A.** Ha panaszával csak egy pár napig késik, amint látja, tárgyalanná válik. Ez is jó, de nagyon könnyű. — **Cs. M.** Arra volna jó, ha mindenki beküldené, hogy bővíteni lehetne a szalont, de attól nagyon messze vagyunk. — **K. E.** Talán beszoritjuk még! — **S. M.** Mind a három költemény kitaposott nyomon jár. Az első érthetetlen, a második kettőnek alakja hibás. — **P. A.** Vannak olyan kitételek, melyek az erősen egy fokkal túl vannak, ezeket simítani fogjuk aztán majd adjuk — **N. H.** Ezek már jobbak a multkorinál — **K. M.** Nagyon könnyű. — **S. L. J.** Ezt is besoroztuk. Feledésbe nem merült, de a sor még nem ért rá. — **S. K.** Még nem bizonyos, hogy lesz-e adva, az előfizetők nagyon gyéren jelentkeznek. — **P. S.** Az első dolgozza át újra, hogy magyarosabb legyen, a második hibás. — **Leányalom.** Ez természeti törvény, és nem jó volna, ha nem úgy volna, hogy a házasságban elhamvad a szenvedély s helyét a csendes tisztelet és szeretet (tehát nem szerelem) foglalja el. Mit gondol, hogyha ez nem így volna, akkor meg tudnának-e a szülők felelni hivatásuknak, a jövő generáció felnevelésének? Nem. Hogy ezáltal csalódik a leány és legszebb álmái dülnek romba, igaza van, de jegyezze meg, hogy a fantázia a festésnél mindig élénk színeket használ, melyeket aztán a valóság szürkével fest át, hogy ne zavarják az összhangot; így van ez minden téren, így van ez a házasságban is. — **Genealogus.** A Somssich-család 1716-ban kapta czimerét, mely egy kerekded pajzs kék udvarban zöld halmon aranykorona, azon kettős, felkunkorodott farku, piros, kiöltött nyelvű oroszlán ágaskodik első jobblábal három nyilat tart hegyével fölfelé. A pajzs fölött sisak koronájából derékgig ugyanez az oroszlán emelkedik. Foszladék jobbról fehervörös, balról aranykék. — Névtelen vagy csak álnévvel ellátott leveleket nem veszünk figyelembe. Több kéziratról a jövő számban.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.